SUD ČASTI PRI HGK

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

SUD ČASTI PRI HRVATSKOJ GOSPODARSKOJ KOMORI

Sud časti pri Hrvatskoj gospodarskoj komori

HRVATSKA GOSPODARSKA KOMORA

SUD ČASTI
PRI HRVATSKOJ GOSPODARSKOJ KOMORI

Zagreb, travanj 2011.

“Svaki segment društva, bez obzira na to gdje se mi nalazimo, mora rasti i razvijati se. Moralno društvo i društveno povjerenje temelj je uspjeha jednog društva. Nemoralno društvo ne može biti sretno društvo, i zato je Sud časti važan.”

(Nadan Vidošević, predsjednik HGK, 2. veljače 2006. u povodu svečane izjave novoizabranih sudaca Suda časti)

SADRŽAJ

OPĆI PODACI 5

1. **POČECI I RAZVOJ DJELOVANJA SUDA ČASTI PRI HRVATSKOJ GOSPODARSKOJ KOMORI** 6

2. **SREDSTVA ZA OBAVLJANJE POSLOVA SUDA** 7

3. **PROPISI NA KOJIMA SE ZASNIVA NADLEŽNOST I USTROJ SUDA** 8

4. **ŠTO SE SMATRA POVREDOM PRAVILA MORALA** 9

5. **PRVOSTUPANJSKI POSTUPAK PRED SUDOM ČASTI** 10

5.1 Pokretanje postupka 10

5.2 Tijek postupanja po prijavi 11

a) Prethodni postupak mirenja 11

b) Rasprave pred prvostupanjskim vijećem i donošenje odluke 12

6. **DRUGOSTUPANJSKI POSTUPAK PRED SUDOM ČASTI** 13

6.1 Rokovi za podnošenje žalbe 13

6.2 Sadržaj žalbe 13

6.3 Sastav drugostupanjskog vijeća 13

6.4 Odluke koje može donijeti drugostupanjsko vijeće 13

7. **TROŠKOVI POSTUPKA** 14

7.1. Troškovi Suda 14

7.2. Troškovi koje mogu imati stranke u postupku 14

8. **REGISTAR MJERA** 15

9. **KAKO SASTAVITI PRIJAVU** 17

OPĆI PODACI

Sud časti pri Hrvatskoj gospodarskoj komori
Heinzelova 69/II, 10 000 Zagreb

Predsjednik Suda: mr. sc. Josip Kos
Tajnik Suda: Zdravka Kezele-Kokorić, dipl. prav.
Administrator Suda: Blanša Ažić Manevski

Kontakt
Tel.: +385 (01) 4848-624 - tajnik Suda časti
+385 (01) 4848-628 - administrator Suda
Tel: +385 (01) 4848-624
E-mail: zkezele@hgk.hr, bmanevski@hgk.hr

1. POČECI I RAZVOJ DJELOVANJA SUDA ČASTI PRI HRVATSKOJ GOSPODARSKOJ KOMORI

Iako su pri komorama na području Kraljevine Jugoslavije djelovali obranički sudovi koji su sudili i radi povreda dobrih poslovnih običaja, Sud časti, čija je uloga bila samo odlučivanje o povredama dobrih poslovnih običaja, nastaje nakon Drugog svjetskog rata 1952. godine pri Zanatskoj, Trgovinskoj i Ugostiteljskoj komori. Potreba za osnivanjem sudova časti pri komorama nakon Drugog svjetskog rada vjerojatno je nastala zbog potrebe da se utječe na poslovni moral članova komora te da se iskristaliziraju dobri poslovni običaji kojih bi se trebali pridržavati svi gospodarstvenici. Nakon što su se 1962. godine te tri komore ujedinile u Privrednu komoru Zagreb, u prvoj Odluci o privremenoj organizaciji Privredne komore Grada Zagreba i komorskih službi od 1. listopada 1962. godine, odredbama od 24. do 26. propisana je organizacija i djelovanje Suda časti koji je odlučivao o povredama dobrih poslovnih običaja svojih članova.

Sud časti imao je važnu ulogu u radu Komore te je, s obzirom na veličinu i privrednu moć Privredne komore Grada Zagreba, čiji su članovi osim tadašnjih privrednih organizacija bili i obrtnici, ovaj Sud imao mnogo sporova koji su rješavali povrede dobrih poslovnih običaja članica.

Od 1989. godine Sud časti djeluje pri Privrednoj komori Hrvatske, a nakon što je 1991. godine Hrvatska stekla neovisnost, na osnovi Zakona o Hrvatskoj gospodarskoj komori (Narodne novine 66/91, 73/91 i 77/93) Sud nastavlja raditi kao Sud časti pri Hrvatskoj gospodarskoj komori (u daljnjem tekstu: Sud). Od 1989. do 2001. godine Sud je osim svojim članicama sudio i članovima Hrvatske obrtničke komore, a nakon što je 2001. godine pri Hrvatskoj obrtničkoj komori ustanovljen Sud časti, ovaj Sud nastavlja suditi samo trgovačkim društvima.

Sud je osnovan i djeluje s ciljem promicanja i jačanja savjesnosti i poštenja te pravila morala; edukacije i etičkog razvitka članica upozoravanjem na ponašanje koje je protivno dobrim poslovnim običajima i temeljnim

načelima obveznog prava te pravilima koja vrijede u njihovu poslovanju (proizvodnji, obavljanju usluga i trgovini); zaštite i unapređivanja gospodarstva.

U svrhu ostvarivanja navedenih ciljeva te jačanja svog utjecaja među članicama, Sud koristi mjere društvene stege, no jednako tako nastoji sporove riješiti mirnim putem u prethodnom postupku mirenja. Koliko je u tome uspješan, pokazuje podatak da su od 1484 prijave koje je Sud zaprimio od 1995. do 2008. godine 654 prijave riješene mirnim putem.

Svojim djelovanjem Sud pridonosi rasterećivanju redovnih i specijaliziranih sudova te bržem rješavanju sporova, osobito u slučajevima kada se u prethodnom postupku mirenja spor riješi mirnim putem, pa prijavitelj ostvari svoj imovinsko-pravni zahtjev ili pak prijavitelj ima potrebu samo za moralnom satisfakcijom, koju ostvaruje utvrđivanjem odgovornosti prijavljenog trgovačkog društva i izricanjem mjere društvene stege.

Svojim djelovanjem Sud pridonosi i razvoju alternativnog rješavanja sporova u Hrvatskoj te promicanju zaštite potrošača koji svoje sporove s trgovcem mogu rješavati i pred ovim Sudom.

U svom radu Sud je nezavisan i samostalan u odlučivanju, a sudi na temelju Ustava,
međunarodnih ugovora, zakona, podzakonskih akata, općih akata Komore, osnovnih načela obveznih odnosa utemeljenih Zakonom o obveznim odnosima, a posebno načela savjesnosti i poštenja u obveznim odnosima i sukladno moralu društva.

2. SREDSTVA ZA OBAVLJANJE POSLOVA SUDA

Sredstva i materijalno-tehničke uvjete za rad Suda osigurava Hrvatska gospodarska komora, koja provodi i nadzor nad administrativnim i materijalno-financijskim poslovanjem Suda časti.

Sredstva za sufinanciranje troškova Suda u potrošačkim sporovima osigurava Ministarstvo gospodarstva, rada i poduzetništva u državnom proračunu. Ministarstvo ujedno provodi nadzor nad aktivnostima Suda u potrošačkim sporovima te utrošenim financijskim sredstvima.

3. PROPISI NA KOJIMA SE ZASNIVA NADLEŽNOST I USTROJ SUDA

Nadležnost Suda prvobitno je utvrđena Zakonom o Hrvatskoj gospodarskoj komori, Statutom Komore i Pravilnikom o Sudu časti pri HGK. U skladu s navedenim propisima Sud odlučuje o povredama pravila morala odnosno dobrih poslovnih običaja u obavljanju gospodarskih djelatnosti te prometa robe i usluga na području Komore, o neizvršavanju obveza članica Komore te zbog povrede Statuta i drugih općih akata Komore, bilo da to članice učine u međusobnom poslovanju ili prema trećim, pravnim ili fizičkim osobama. Ta je nadležnost proširena odredbama Zakona o zaštiti potrošača, prema kojem Sud može rješavati sporove između potrošača (fizičke osobe) i trgovca koji nastanu zbog povrede dobrih poslovnih običaja (potrošački sporovi).

Prema Zakonu o Hrvatskoj gospodarskoj komori i Zakonu o zaštiti potrošača, postupak pred Sudom časti provodi se u skladu s Pravilnikom o Sudu časti pri Hrvatskoj gospodarskoj komori.

Sud je nadležan provoditi prvostupanjski postupak u povodu prijava i drugostupanjski postupak. Prvostupanjski postupak provodi se u dva stadija:
I. stadij: prethodni postupak mirenja
II. stadij: rasprave pred prvostupanjskim vijećem i donošenje odluke

Drugostupanjski postupak provodi se u povodu žalbi podnesenih protiv odluka donesenih u prvom stupnju.

4. ŠTO SE SMATRA POVREDOM PRAVILA MORALA

Povredom pravila morala naročito se smatra:

- prodaja proizvoda ili pružanja usluga loše kvalitete pod vidom dobre kvalitete
- svjesno preuzimanje obveza bez namjere da ih se ispuni
- namjerno zaključivanje nejasnih ili nepotpunih ugovora u prometu robe ili usluga
- neistinita reklama na štetu drugih trgovačkih društava ili potrošača
- svjesno postupanje kojim se drugima može prouzročiti šteta
- prekoračenje dopuštene samopomoći u svrhu pribavljanja ili zaštite prava
- povrede odredbi strukovnih kodeksa u pogledu članica na koje se kodeks primjenjuje
- drugi slučajevi za koje Sud ocijeni da predstavljaju povredu pravila morala

5. PRVOSTUPANJSKI POSTUPAK PRED SUDOM ČASTI

5.1 Pokretanje postupka

Postupak se pokreće prijavom koja se podnosi u pisanom obliku. Za pokretanje postupka ne plaća se pristojba.

Prijavu mogu podnijeti potrošači, članice Hrvatske gospodarske komore i druge pravne osobe. Sud odlučuje i kada je prijavitelj strana fizička odnosno pravna osoba.
Postupak pred Sudom može se pokrenuti i u slučaju kada je u istoj stvari među istim strankama pokrenuta parnica pri redovnom odnosno specijaliziranom sudu.

Obavezni sadržaj prijave

Prijava obavezno mora sadržavati:

- naziv Suda
- podatke o prijavitelju - osobno ime odnosno naziv prijavitelja, adresu stanovanja odnosno sjedište (mjesto, ulica i kućni broj)
- podatke o punomoćniku ako prijavitelj ima punomoćnika
- podatke o prijavljenom (naziv i sjedište – mjesto, ulica i kućni broj)
- činjenice i razloge na kojima prijavitelj temelji tvrdnju da su povrijeđena pravila morala
- podatke o vremenu kada se povreda dogodila
- prijedlog prijavitelja za izricanje jedne od mjera iz članka 36. Pravilnika
- popis isprava ili drugih dokaza koji se prilažu uz prijavu, a kojima se dokazuje da je povredu počinio prijavljeni
- vlastoručni potpis prijavitelja ili ovlaštenog punomoćnika

Uz ispravu sastavljenu na stranom jeziku predaje se i njen ovjereni prijevod.

Način predaje prijave

Prijava se predaje putem pošte ili pri Sudu, u kojem slučaju se može predati svakog radnog dana u toku radnog vremena Suda.
Prijava se ne može poslati putem elektronske pošte.
Prijava i prilozi predaju se u tri primjerka za Sud, a za dostavu protivnoj strani u onolikom broju primjeraka koliko ima prijavljenih.

Rok za podnošenje prijave

Subjektivni rok za podnošenje prijave je šest mjeseci od dana spoznavanja prijavitelja za učinjenu povredu i počinitelja.
Objektivni rok za podnošenje prijave je godinu dana nakon što je povreda učinjena.
Ovi rokovi su prekluzivni i na njih Sud pazi po službenoj dužnosti.

Prijavu koja je podnesena izvan roka sudac pojedinac odbacit će rješenjem protiv kojeg stranke mogu podnijeti žalbu u roku od osam dana od dana primitka rješenja.

5.2 Tijek postupanja po prijavi

a) Prethodni postupak mirenja

Prethodni postupak mirenja prvi je stadij postupka, koji se provodi kako bi se strankama pružila mogućnost da ponovno uspostave dijalog i pronađu rješenje spora putem pregovora. To je ujedno stadij postupka u kojem stranke, ako postignu dogovor, mogu ostvariti svoj imovinsko-pravni zahtjev, a koji ne mogu ostvariti kroz presudu Suda.

Uspije li postupak mirenja, stranke zaključuju nagodbu koja je ovršna isprava.

b) Rasprave pred prvostupanjskim vijećem i donošenje odluke

Drugi stadij postupka provodi se ako stranke ne postignu mirno rješenje spora ili ako jedna od stranaka neopravdano ne pristupi prethodnom postupku mirenja, što se tumači da nije zainteresirana za mirno rješenje spora. Rasprave provodi prvostupanjsko vijeće koje je sastavljeno od predsjednika vijeća i dva člana vijeća.

Rasprava se može održati i u odsutnosti uredno pozvanog prijavljenog. Ako raspravi ne pristupi prijavitelj, a svoj izostanak ne opravda u roku od osam dana od dana održavanja rasprave, smatrat se da je povukao prijavu.
Ako utvrdi odgovornost prijavljenog trgovačkog društva, prvostupanjsko vijeće Suda može presudom izreći sljedeće mjere društvene stege:

a) Opomena

b) Javna opomenu uz objavljivanje na sjednici Skupštine Hrvatske gospodarske komore

c) Javna opomena uz objavljivanje u tisku i na internetskoj stranici Hrvatske gospodarske komore

6. DRUGOSTUPANJSKI POSTUPAK PRED SUDOM ČASTI

Drugostupanjski postupak Sud provodi u povodu žalbi koje stranke podnesu protiv odluka donesenih u prvostupanjskom postupku.

6.1 Rokovi za podnošenje žalbe

Protiv prvostupanjske presude nezadovoljne stranke mogu podnijeti žalbu u roku od 15 dana od dana primitka presude.
Protiv prvostupanjskog rješenja kojim se prijava odbacuje ili se pak smatra da je prijava povučena, žalba se može podnijeti u roku od osam dana od dana primitka rješenja.

6.2 Sadržaj žalbe

Žalba naročito treba sadržavati:
- oznaku presude ili rješenja protiv kojih se podnosi
- razloge zbog kojih se podnosi
- potpis podnositelja žalbe

6.3 Sastav drugostupanjskog vijeća

O osnovanosti žalbe odlučuje drugostupanjsko vijeće sastavljeno od predsjednika vijeća i četiri člana vijeća. Vijeće odlučuje na nejavnoj sjednici.

6.4 Odluke koje može donijeti drugostupanjsko vijeće

- rješenjem odbaciti žalbu kao nepravodobnu ili nedopuštenu
- presudom odnosno rješenjem odbiti žalbu kao neosnovanu i potvrditi prvostupanjsku presudu odnosno rješenje
- rješenjem ukinuti prvostupanjsku presudu odnosno rješenje i predmet vratiti prvostupanjskom vijeću na ponovni postupak i odluku
- presudom preinačiti prvostupanjsku presudu

Protiv odluke drugostupanjskog vijeća nije dopušten pravni lijek te je njegova odluka konačna.

7. TROŠKOVI POSTUPKA

7.1. Troškovi Suda

Troškovi postupaka koje pred Sudom časti protiv članica Hrvatske gospodarske komore pokrenu pravne osobe i fizičke osobe koje imaju svojstvo trgovca podmiruju se iz sredstava Hrvatske gospodarske komore, a troškovi postupaka koje pred Sudom pokrenu potrošači (potrošački sporovi) sufinanciraju se iz sredstava koja su za tu svrhu osigurana u državnom proračunu.

Ovi troškovi obuhvaćaju administrativne troškove postupka, iznos nagrada koje se isplaćuju sucima i sucu izmiritelju, iznos naknada troškova smještaja i putnih troškova sucima te iznos naknada putnih troškova sudskim vještacima i drugim stručnim osobama čije je stručno znanje neophodno Sudu, a koji imaju prebivalište izvan mjesta održavanja rasprave, te troškove objave presuda.

7.2. Troškovi koje mogu imati stranke u postupku

Troškovi koje mogu imati stranke u postupku obuhvaćaju osobne troškove stranaka i zastupnika u vezi s njihovim dolaskom na Sud (putni troškovi, troškovi za hranu, troškovi za smještaj, naknada za neostvarenu plaću odnosno zaradu), nagradu odvjetniku i sl.

Troškove izvođenja dokaza saslušanjem svjedoka odnosno vještačenjem snosi stranka koja je predložila izvođenje tog dokaza.

8. REGISTAR MJERA

Sud vodi registar pravomoćno izrečenih mjera.
U registar se upisuju naziv odnosno ime i prezime prijavitelja, tvrtka i sjedište, matični broj prijavljenog, naziv povrede, broj pravomoćne presude, vrsta izrečene mjere s naznakom njezina trajanja, datum brisanja mjere.

Po proteku vremena određenog Pravilnikom izrečene mjere se brišu.

a) Mjera opomene briše se po proteku **jedne** godine od pravomoćnosti presude ako članica kojoj je ova mjera izrečena u tom razdoblju ne počini novu povredu za koju joj je pravomoćno izrečena mjera društvene stege.

b) Mjera javne opomene uz objavljivanje na sjednici Skupštine Hrvatske gospodarske komore briše se po proteku **dvije godine** od pravomoćnosti presude ako članica kojoj je mjera izrečena u tom roku ne počini novu povredu za koju joj je pravomoćno izrečena mjera društvene stege.

c) Mjera javne opomene uz objavljivanje u dnevnom tisku i na internetskoj stranici Hrvatske gospodarske komore briše se po proteku **tri godine** od pravomoćnosti presude ako članica kojoj je mjera izrečena u tom roku ne počini novu povredu za koju joj je pravomoćno izrečena mjera društvene stege.

Ako u toku roka za brisanje iz evidencije izrečene mjere članica kojoj je mjera izrečena počini novu povredu, ranije pravomoćno izrečena mjera brisat će se iz registra sudskih mjera kada se ispune uvjeti za brisanje nove pravomoćno izrečene mjere.
Podaci o brisanim mjerama ne daju se nikome na uvid.

Na osnovi registra sudskih mjera, a na zahtjev članica, Sud izdaje uvjerenje o neizricanju mjere kao dokaz dobrog ugleda. U dosadašnjoj praksi takva su uvjerenja izdavana u svrhu sudjelovanja članica na

javnim natječajima, odnosno u svrhu izdavanja ili produljivanja licencije za obavljanje cestovnog prijevoza putnika i tereta u cestovnom prometu te obavljanje taxi službe.

9. KAKO SASTAVITI PRIJAVU

Kroz dosadašnju praksu Suda uočeno je da prijave stranaka često nisu razumljive, odnosno ne sadrže sve što je potrebno da bi se po njima moglo postupiti. Zbog toga na ovoj stranici dajemo prikaz elemenata koje prijava treba sadržavati na temelju članka 16. Pravilnika o Sudu časti pri Hrvatskoj gospodarskoj komori (Narodne novine 66/06, 114/06, 129/07 i 8/08).

Ako prijava ne sadrži sve propisane elemente, po njoj se ne može postupati, nego će Sud pozvati prijavitelja da je dopuni u za to utvrđenom roku.

Prijava se podnosi na **hrvatskom jeziku i latiničnom pismu.**

Sadržaj prijave

Naznaka da se prijava podnosi Sudu časti pri Hrvatskoj gospodarskoj komori, Heinzelova 69/II, 10 000 Zagreb

I. Naznaka prijavitelja

Naziv i sjedište (mjesto, ulica i kućni broj) pravne osobe koja podnosi prijavu

odnosno

ime i prezime fizičke osobe koja podnosi prijavu te adresa stanovanja (mjesto, ulica i kućni broj)

II. Podaci o zastupniku/punomoćniku

(uz prijavu valja priložiti punomoć)

III. Naznaka prijavljenog

Naziv i sjedište (mjesto, ulica i kućni broj) trgovačkog društva protiv kojeg se podnosi prijava

IV. Predmet: Prijava zbog povrede pravila morala (dobrih poslovnih običaja)

V. Činjenice i razlozi na kojima se temelji tvrdnja da su povrijeđena pravila morala, **podaci o vremenu** kada se povreda dogodila te **prijedlog** prijavitelja Sudu za izricanje jedne od mjera iz članka 36. Pravilnika o Sudu časti (opomena, javna opomena uz objavljivanje na sjednici Skupštine Hrvatske gospodarske komore, javna opomena uz objavljivanje u tisku i na internetskoj stranici Hrvatske gospodarske komore)

VI. Popis isprava ili **drugih dokaza** koji se prilažu uz prijavu i kojima se dokazuje da je prijavljeni počinio povredu. Uz isprave sastavljene na stranom jeziku predaje se i ovjereni prijevod.

Ime i prezime svjedoka (ako ih ima)

VII. Vlastoručni potpis prijavitelja ili ovlaštenog punomoćnika

Prijava i prilozi predaju se u 3 (tri) primjerka za potrebe Suda, a za dostavu protivnoj strani u onolikom broju primjeraka koliko ima prijavljenih.

IMPRESSUM

Izdavač: Hrvatska gospodarska komora

Za izdavača: Nadan Vidošević

Pripremio: Sud časti pri HGK

Priprema: AINE, Zagreb

Tisak: INTERGRAFIKA, Zagreb

Naklada: 1000 primjeraka

Zagreb, travanj 2011.